

Velrybářská loď pluje do Arktidy –
nikoli však za velrybami

IAN McGUIRE

SEVERNÍ VODY

nominace na
MAN
BOOKEROVU
CENU

HOST

Věnováno Abigail, Grace a Eve

KAPITOLA 1

Pohledte na toho muže.

Vleče se z Clappisonova dvorku na Sykes Street a nasává vzduch obsahující spoustu pachů – terpentýn, rybí moučku, hořčici, grafit a obvyklý těžký ranní smrad moči z právě vylitých nočníků. Odfrkne si, přejede si rukou po krátkých štětinatých vlasech a narovná rozkrok. Přičichne si k prstům a pak je pomalu jeden po druhém olíže, aby z nich dostal i poslední zbytky a užil si všechno, za co zaplatil. Na konci Charterhouse Lane zabočí na sever do ulice Wincolmllee, jde kolem taverny De La Pole, kolem výroby svíček z vorvaního tuku a kolem mlýna, kde se lisuje olej. Nad střechami skladiště vidí kývající se vrcholy hlavních a křížových stěžňů, slyší pokřikování přístavních dělníků a údery palice z nedalekého bednářství. Ramenem se otře o ohlazenou červenou cihlu, kolem proběhne pes a projede vozík vysoko naložený hrubě přitesaným stavebním dřevem. Znovu se nadechne a přejede jazykem po nahodilém cimbuří zubů. Cítí, jak v něm narůstá čerstvá potřeba, drobná, leč neodbytná, nový požadavek, který bolestně touží po naplnění. Jeho loď odplouvá za rozbřesku, ale předtím je třeba ještě něco udělat. Rozhlíží se a chvíli přemýšlí, co to je. Zachytí růžový pach krve z řeznictví, kde prodávají vepřové, a také špinavé vlnění ženských sukní. Myslí na maso, zvířecí

a lidské, a pak se znova zamyslí – je to jiný druh tužby, zatím, rozhodne se, tenhle je mírnější, méně naléhavý.

Otočí se a zamíří zpátky k taverně. Výčep je v tuhle ranní hodinu téměř prázdný. V krbu hoří nízký oheň a ve vzduchu je cítit tuk na smažení. Zaboří ruku do kapsy, ale najde tam jen drobky od chleba, křivák a půlpenci.

„Rum,“ poručí si.

Položí minci na bar. Barman se na ni podívá a zavrtí hlavou.

„Dneska ráno odplouvám,“ vysvětlí muž, „na *Dobrovolníkově*. Dám vám ručně psanej úpis.“

Barman pohrdlivě odfrkne.

„Vypadám snad jako hlupák?“ ohradí se.

Muž pokrčí rameny a chvíli přemýšlí.

„Panna, nebo orel. Můj dobrej nůž za frtana vašeho rumu.“

Položí na barový pult křivák, barman ho zdvihne a pečlivě si ho prohlíží. Otevře čepel a bříškem palce zkouší ostří.

„Je to moc pěkněj nůž,“ řekne muž. „Ještě nikdy mě nezklamal.“

Barman vytáhne z kapsy šilink a ukáže mu ho. Vyhodí minci do vzduchu a pak ji tvrdě přioplácne. Oba se na ni podívají. Barman přikývne, zdvihne nůž a schová si ho do kapsy u vesty.

„A teď se pakujte,“ doporučí mu.

Muž nezmění výraz ve tváři. Nedá ani v nejmenším nájevo podráždění či překvapení. Jako by ztráta nože byla součástí většího a složitějšího plánu, do něž je zasvěcený jen on sám. Po chvíli se sehne, vyzuje si námořnické boty a vyrovná je na barový pult.

„Hodte znova.“

Barman otočí oči v sloup a odvrátí se.

„Já vaše zasraný boty nechci.“

„Máte můj nůž,“ nedá se odbýt muž. „Teď už nemůžete vycouvat.“

„Já vaše zasraný boty nechci,“ zopakuje barman.

„Nemůžete z toho vycouvat.“

„Můžu si kurva dělat, co chci,“ namítne barman.

Na druhém konci místnosti se opírá o zeď Shetlandan a pozoruje je. Má na sobě pletenou čapku a plátěné kalhoty spečené špínou. Zarudlé zhýralé oči mu plavou.

„Koupím ti náký pití,“ vloží se do hádky, „ale do prdele, zavři konečně hubu.“

Muž se na něj zadívá. Už se se Shetlandany pral, v Lerwicu a v Peterheadu. Moc jim to nejde, jsou však tvrdohlaví a je těžké je dorazit. Tenhle má za opaskem zastrčený rezavý velrybářský nůž a vypadá podrážděně a nepoddajně. Muž po chvíli přikývne.

„To ti budu vděčnej,“ pronese. „Celou noc jsem se kurvil a nák mi vyschlo v krku.“

Shetlandan kývne na barmana, ten jim s okázalou neochotou naliže ještě jednu skleničku. Muž sebere z barového pultu námořnické boty, zdvihne sklenku a zamíří k lavici u krbu. Po pár minutách si lehne, přitáhne si kolena k hrudi a usne. Když se probudí, sedí Shetlandan u stolu v rohu a baví se s nějakou děvkou. Je tlustá, má tmavé vlasy, flekatý obličej a nazelenalé zuby. Muž ji poznává, ale nedokáže si vybavit její jméno. Není to Betty? přemýšlí. Nebo Hatty? Ester?

Shetlandan přivolá černošského chlapce, který se krčí ve dveřích, podá mu minci a nařídí mu, aby mu od prodavače ryb na Bourne Street přinesl talíř škeblí. Chlapci je devět nebo deset let, je štíhlý, má velké tmavé oči a světle hnědou kůži. Muž se na lavici narovná a nacpe si dýmku posledními zbytky tabáku. Zapálí si a rozhlédne se. Vzbudil se odpočatý

a připravený. Cítí, jak mu svaly volně spočívají pod kůží, srdce v hrudi se mu svírá a povoluje. Shetlandan se pokouší ženskou políbit, ale ta ho s chamtivým zapištěním odmítne. *Hester*, vzpomene si muž. Ta ženská se jmenuje *Hester* a na *James Square* má pokoj bez oken s železnou postelí, džbánem, umyvadlem a měchýřem z indické gumy, aby ze sebe mohla vymýt semeno. Muž se postaví a přejde k těm dvěma.

„Kup mi ještě jednu skleničku,“ žádá.

Shetlandan se na něj chvíli dívá přimhouřenýma očima, pak zavrtí hlavou a obrátí se zpátky k *Hester*.

„Ještě jednu skleničku a už o mně neuslyšíš.“

Shetlandan si ho nevšímá, ale muž tam stojí dál. Jeho trpělivost je směsí tuposti a bezostyšnosti. Cítí, jak se mu srdce rozpíná a zase smršťuje, cítí obvyklý puch taverny – prdy, kouř z dýmek a rozlité pivo. *Hester* se na něj podívá a zahihňá se. Zuby má spíš šedé než zelené a její jazyk barvou připomíná prasečí játra. Shetlandan vytáhne zpoza opasku velrybářský nůž a položí ho na stůl. Postaví se.

„Než bych ti kupoval další pití, to ti radši uříznu ty tvý zatracený koule,“ odpoví.

Shetlandan je čahoun s pružnýma rukama i nohama. Vlasy a vous má zvlhlé tulením tukem a je cítit společnou kajutou pro obyčejné námořníky. Muž začíná chápat, co je třeba udělat – musí vycítit podstatu svých současných potřeb a možnost jejich naplnění. *Hester* se znovu zahihňá. Shetlandan zdvihne nůž a přiloží muži chladnou čepel na lícní kost.

„Taky bych ti moh uříznout rypák a nakrmit s ním ty zatracený čuňata na dvoře.“

Zasměje se tomu nápadu a *Hester* se k němu přidá.

Muž působí nevzrušeně. Tohle ještě není okamžik, na který čeká. Tohle je jenom nudná, ale nezbytná předehra,

přestávka. Barman vezme do ruky dřevěnou hůl a zdvihne průchod v barovém pultu, v pantech přitom zaskřípe.

„Ty,“ ukáže na muže, „seš ulejšácká kurva a já chci, abys vodprejksnul.“

Muž se podívá na hodiny na zdi. Je těsně po poledni. Má šestnáct hodin na to, aby udělal všechno, co je třeba. Aby se zase uspokojil. Touha, kterou cítí, znamená, že jeho tělo hovoří o vlastních potřebách, promlouvá k němu – občas šeptá, občas mumlá, občas vykřikne. Nikdy neumlká; pokud někdy utichne, bude muž vědět, že je konečně mrtvý, že ho někdo konečně zabil, a tím to bude vyřízené.

Náhle přistoupí k Shetlandanovi, aby mu dal najevo, že se nebojí, a pak o krok ucouvne. Obrátí se k barmanovi a zdvihne bradu.

„Ten klacek si strč do prdele,“ prohodí.

Barman mu ukáže dveře. Ve chvíli, kdy muž odchází, se vrací chlapec s cínovým talířem opojně vonících mušlí, ještě se z nich kouří. Na okamžik se na sebe zadívají a muž pocítí další záchvěv jistoty.

Kráčí zpátky po Sykes Street. Nemyslí na *Dobrovolníka*, který teď kotví v přístavu a na němž se poslední týden dřel, aby bylo všechno připravené a naložené, ani na tu zatracenou šestiměsíční plavbu, kterou brzy nastoupí. Myslí jen na přítomný okamžik – Grotto Square, turecké lázně, aukční síň, provaznictví, dlažební kostky pod nohama, agnostické yorkshirské nebe. Není od přírody netrpělivý ani nepokojný, dokáže čekat, je-li třeba. Najde si zídku a posadí se na ni, když dostane hlad, začne cucat kámen. Uplyne hodina. Kolemjdoucí si ho všimají, ale nepokoušejí se s ním navázat rozhovor. Brzy přijde čas. Na okamžik se rozprší a pak zase přestane, muž přitom pozoruje prodlužující se stíny a mraky chvějící se na vlhké obloze. Když ty dva konečně zahlédne, už

se skoro smráká. Hester prozpěvuje nějakou baladu, Shetlandan drží v jedné ruce lahev grogu a druhou tu ženskou neobratně vede. Muž se dívá, jak zahýbají na Hodgson's Square. Chvilí počká a pak malými krůčky přeběhne za roh do Caroline Street. Ještě nepadla noc, ale rozhodl se, že už je dost velká tma. Okna taverny Svatostánek planou světlem a ve vzduchu je cítit uhelný prach a drůbky. Na Fiche's Alley dorazí dřív než oni a protáhne se dovnitř. Dvorek je prázdný, až na šňůru se špinavým prádlem a výrazný čpavkový smrad koňské moči. Postaví se do ztemnělého průchodu, v pěti svírá půlku cihly. Když Hester a Shetlandan přijdou na dvůr, chvíli počká, aby si byl jistý, potom vykročí vpřed a prudce toho chlapa praští cihlou do zátylku.

Kost se úderu lehce poddá. Vzduchem se rozstříkne jemná sprška krve a ozve se zvuk podobný prasknutí mokré větvičky. Shetlandan v bezvědomí přepadne dopředu a o dláždění si rozbije nos a vyrazí zuby. Než stihne Hester zakřičet, muž jí přiloží k hrdlu velrybářský nůž.

„Vykuchám tě jako tresku,“ pohroží jí. Hester se na něj divoce zadívá a vzápětí zdvihne zaneřádané ruce na znamení, že se vzdává.

Muž vybere Shetlandanovi kapsy, vezme si peníze a tabák a zbytek odhodí. Kolem obličejů a hlavy se mu jako svatozář rozlévá kaluž krve, ale ještě pořád slabě dýchá.

„Musíme toho parchanta někam odtáhnout,“ ozve se Hester, „nebo budu v průseru.“

„Tak si ho odtáhni sama,“ odsekne muž. Cítí se lehčí než před chvílí, jako by se svět kolem něj rozšířil.

Hester se pokouší odtáhnout Shetlandana za paži, ale je příliš těžký. Uklouzne na krvi a upadne na dláždění. Napřed se pro sebe zasměje, pak začne úpět. Muž otevře kůlnu na uhlí a za paty do ní Shetlandana dovleče.

„Zejtra ať ho klidně najdou,“ prohlásí. „To už budu dávno pryč.“

Hester se postaví, pořád se ještě trochu opilecky motá, a neúspěšně se snaží otřít si ze sukně bláto. Muž se obrátí k odchodu.

„Dej mi aspoň šilink nebo dva, zlato,“ zavolá na něj Hester. „Za všechny mé trable.“

Muži trvá hodinu, než chlapce vystopuje. Jmenuje se Albert Stubbs, spává v cihlovém kanálu pod severním mostem, živí se kostmi a odřezky a občas si vydělá pár šestáků vyřizováním pochůzek pro opilce, kteří se shromažďují v pajzlech podél pobřeží, kde čekají na lodě.

Muž mu nabídne jídlo. Ukáže mu peníze, které ukradl Shetlandanovi.

„Řekni mi, co chceš, a já ti to koupím.“

Chlapec na něj beze slova hledí, jako zvíře, které někdo překvapil v doupěti. Muž si všimne, že není nijak cítit – uprostřed vši té špíny se mu nějak podařilo zůstat čistý, neposkvřený, jako by přirozeně temné zbarvení jeho kůže bylo ochranou před hříchem a nikoliv, jak někteří lidé věří, naopak.

„Je na tebe docela pěkný pohled,“ pochválí ho muž.

Chlapec si řekne o rum, muž vytáhne z kapsy mastnou poloprázdnou lahev a podá mu ji. Jakmile se chlapec napije, trochu mu zeskvotí oči a přestane být tak úporně tajnůstkářský.

„Jmenuju se Henry Drax. Jsem harpunář. Za rozbřesku odplouvám na *Dobrovolníkovi*,“ vysvětlí mu muž, jak nejméněji dokáže.

Chlapec nezaujatě přikývne, jako by to všechno už dávno věděl. Má zatuchlé a matné vlasy, ale kůži až nepřirozeně čistou. V zašlém svitu měsíce mu září jako naleštěné týkové

dřevo. Je bos a chodidla má od dláždění zčernalá a zhrublá. Drax pocítí nutkání se ho dotknout – na tváři nebo na rameni. Byl by to signál, pomyslí si, způsob, jak začít.

„Viděl sem vás v taverně,“ řekne chlapec. „To ste neměl žádný prachy.“

„Moje situace se změnila,“ vysvětlí mu Drax.

Chlapec znovu přikývne a napije se rumu. Možná je mu spíš dvanáct, pomyslí si Drax, ale je nedorostlý, jak to často bývá. Natáhne se a odtrhne chlapci lahev od rtů.

„Měl by sis dát něco k jídlu. Pojď se mnou,“ vyzve ho.

Společně se mlčky vydají po Wincomlee a Sculcoates, projdou kolem hospody U Kostice a dvorů se dřevem a zastaví se ve Fletcherově pekařství. Drax čeká, zatímco chlapec hltá masový piroh.

Když dojí, otre si ústa, vydoluje z nosohlтанu hlen a odplivne si do stoky. Najednou vypadá starší než předtím.

„Znám jedno místo, kam můžeme jít,“ ukáže přes cestu. „Je to kousek, v jednom doku.“

Drax si okamžitě uvědomí, že je to past. Pokud s tím negříkem půjde do doku, zbije ho do krve a svléknou jako děvku. Překvapuje ho, že ho chlapec tak podcenil. Napřed ho zaplaví pohrdání vůči chlapcovo špatnému úsudku a potom, což je příjemnější, pocítí vzdouvaní a chvění nového nápadu, počátky zuřivosti.

„Tady šukám já,“ šeptne mu. „Mě nikdy nikdo nešuká.“

„Jasně,“ odpoví chlapec. „Rozumím.“

Druhá strana cesty leží v hlubokém stínu. Je tam dřevěná branka, z níž se odlupuje zelená barva, cihlová zeď a průchod pokrytý sutinami. Do průchodu nedopadá světlo a slyšet je v něm jediné praskání drti pod podpatky Draxových holínek a chlapcovo přerušované tuberkulózní sípání. Žlutý měsíc vězí v zúženém hrdle nebes jako sežvýkané

sousto. Po chvíli vejdou na dvůr zcela zaplněný rozbitými sudy a zrezivělými obručemi.

„Támhle,“ ukáže chlapec. „Není to daleko.“

Jeho tvář prozrazuje výmluvnou dychtivost. Jestli měl předtím Drax nějaké pochybnosti, už ho opustily.

„Pojď sem,“ poručí chlapci.

Ten se zamračí a znovu ukáže směrem, kam by se podle něj měli oba vydat. Draxe napadne, kolik chlapcových kumpánů na ně asi čeká v doku a jaké zbraně proti němu plánují použít. Copak opravdu vypadá, pomyslí si, jako nějaké zasranej ňouma, kterýho zvládne oloupit parta dětí? Tímhle dojmem tedy momentálně působí na čekající svět?

„Pojď sem,“ poručí podruhé.

Chlapec pokrčí rameny a udělá pár kroků vpřed.

„Provedeme to teď. Tady a teď. Už nebudu čekat.“

„Ne,“ brání se chlapec. „V doku je to lepší.“

V přítomném dvoru působí dokonale, pomyslí si Drax, šero uhlazuje jeho půvab do rozmrzelé krásy. Jak tam tak stojí, vypadá jako pohanská modla, totem vyřezaný z ebenového dřeva, ne jako chlapec, ale spíš jako nepravděpodobný ideál chlapce.

„Ty si jako myslíš, že jsem nějaká blbá kunda nebo co?“ zeptá se Drax.

Chlapec se na okamžik zamračí a pak ho obdaří kouzelným nevěrohodným úsměvem. Není to nic nového, pomyslí si Drax, tohle všechno se už stalo a stane se to zase, na jiných místech a v jiné době. Tělo má svoje únavné rytmy, svoje pravidelnosti: krmení, čištění, vyprazdňování střev.

Chlapec se rychle dotkne Draxova předloktí a znovu mu naznačí směr, kterým se chce vydat. Do doku. Do pasti. Drax slyší, jak mu nad hlavou skřehotá racek, bere na vědomí tuhý zápach živice a olejové barvy, hvězdně roztažený

Velký vůz. Popadne černého chlapce za vlasy a vrazí mu ránu pěstí, pak další a další – druhou, třetí a čtvrtou, rychle, bez váhání a bez lítosti –, tluče ho, dokud nemá klouby na ruce teplé a potemnělé krví a chlapec se ochable a bezvládně nesune k zemi. Je hubený a kostnatý a neváží víc než teriér. Drax ho obrátí a stáhne mu kalhoty. V tom aktu není žádné potěšení a žádná úleva, což jen zvyšuje jeho zuřivost. Byl ošizen o něco živého, o něco bezejmenného, ale zároveň skutečného.

Olověné a cínově šedé mraky zakrývají měsíc, který je téměř v úplňku, ozývá se rachocení vozů s okovanými koly, mrouskání koček připomínající dětský nářek. Drax rychle vykonává pohyby: jeden následuje po druhém, jsou chladné a přesné, jakoby strojové, ale ne mechanické. Svírá svět jako pes kousající kost – nic mu není nejasné, nic není oddělené od jeho urputných a neurvalých choutek. To, čím býval černošský chlapec, je pryč. Úplně pryč a jeho místo zaujalo něco jiného, zcela odlišného. Dvorek se změnil v místo ohavných kouzel, proměn nasáklých krví, a Henry Drax je jejich divokým, zvrhlým zosnovatelem.